

Granskning av Göteborgs Stads gaturenhållning

2021-04-20

Innehåll

1	Inledning och läsanvisning.....	5
1.1	Läsanvisning	5
2	Sammanfattning.....	6
3	Bakgrund.....	7
4	Granskningens utgångspunkter	9
4.1	Revisionsfrågor.....	9
4.2	Avgränsningar	10
4.3	Revisionskriterier	10
4.4	Metod	10
5	Iakttagelser och bedömningar	11
5.1	Rutiner för planerings- och bedömningsarbetet	11
5.1.1	Mål om nedskräpning och renhållning	11
5.1.2	Förvaltningarnas planeringsarbete.....	12
5.1.3	Frekvenser för städning och renhållning	14
5.1.4	Bedömning	14
5.2	Kontaktvägar för att rapportera nedskräpning.....	15
5.2.1	Överenskommelser med kontaktcenter	15
5.2.2	Hantering av klagomål.....	16
5.2.3	Bedömning	16
5.3	Specificering av skötseluppdragen	17
5.3.1	Samordning	18
5.3.2	Bedömning	19
5.4	Avtals- och leverantörsuppföljning	19
5.4.1	Stickprovsgranskning.....	20
5.4.2	Uppföljning av privata utförare	22
5.4.3	Bedömning	24
5.5	Rutiner för egen regi-verksamheten.....	25
5.5.1	Tydliggörande av uppdraget	25
5.5.2	Övergripande överenskommelser	25

5.5.3	Styrning och uppföljning	26
5.5.4	Bedömning	26
5.6	Rutiner för gatuhållningstillsynen	27
5.6.1	Behovsutredning och tillsynsplan.....	28
5.6.2	Handläggningsrutiner.....	28
5.6.3	Hantering av klagomålsärenden	29
5.6.4	Bedömning	30
6	Sammanfattande bedömning.....	31
7	Stadsrevisionens uppdrag och rapportering.....	33
8	Språkbruk och revisionstermer	34

April 2021

Granskning av Göteborgs Stads gaturenhållning

Diarienummer: 0240/20

Stadsrevisionen i Göteborgs Stad

Yrkesrevisor: Magnus Braxenholm (projektledare) och Jennie Sidiropoulos

www.goteborg.se/stadsrevisionen

1 Inledning och läsanvisning

Stadsrevisionens rapport Granskning av Göteborgs Stads gatuhållning blev klar den 20 april 2021. Till rapporten finns ett rapportsammandrag.

Rapporten syftar till att bedöma om trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig renhållning av gator, torg, parker och andra allmänna platser samt om den interna kontrollen och uppföljningen av anlidade leverantörer är tillräcklig. Den syftar även till att bedöma om miljö- och klimatnämnden har en ändamålsenlig tillsyn över gatuhållningen i staden.

Rapporten, med diarienummer 0240/20, och rapportsammandraget finns tillgängliga på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

1.1 Läsanvisning

Vi inleder med en sammanfattning av vad vi har granskat och vad vi har kommit fram till. Därefter beskriver vi utgångspunkterna för granskningen.

På sidorna 11–32 följer revisorernas iakttagelser och bedömningar.

2 Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat Göteborgs Stads gaturenhållning. Syftet har varit att bedöma om trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig renhållning av gator, torg, parker och andra allmänna platser samt om den interna kontrollen och uppföljningen av anlitade leverantörer är tillräcklig. Granskningen har även syftat till att bedöma om miljö- och klimatnämnden har en ändamålsenlig tillsyn över gaturenhållningen i staden.

Stadsrevisionen bedömer att de granskade nämnderna i huvudsak har säkerställt en ändamålsenlig renhållning. Förbättringsområden har bland annat identifierats vad gäller att synliggöra och tydliggöra nämndernas ansvar. Samordningen mellan de nämnder som ansvarar för den gaturenhållning som sker i stadens egen regi kan utvecklas. Vi bedömer även att nämnderna bör överväga att införa ett gemensamt systemstöd för hantering av synpunkter och klagomål om nedskräpning.

När det gäller nämndernas interna kontroll och uppföljning av anlitade leverantörer bedömer stadsrevisionen att den i huvudsak är tillräcklig. Vi menar samtidigt att nämnderna inte har tydliggjort hur bestämmelserna om kontroll och uppföljning av privata utförare av kommunala angelägenheter ska tillämpas inom de upphandlade skötselentreprenaderna. Vi menar att uppföljningen av verksamheten behöver redovisas till nämnderna i någon form. Vid framtida upphandlingar av gaturenhållning behöver även formerna för allmänhetens insyn i verksamheten tydliggöras.

Stadsrevisionen bedömer vidare att miljö- och klimatnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig tillsyn över gaturenhållningen. Styrningen kan samtidigt, enligt vår bedömning, förbättras och tydliggöras genom att tillsynen av gaturenhållningen synliggörs i nämndens behovsutredning och tillsynsplan.

Den fragmenterade organisationen har vid flera tillfällen under granskningen lyfts fram som en källa till styrnings-, samordnings- och effektivitetsproblem. Vi noterar att frågan nyligen har utretts av stadsledningskontoret och att det pågår en översyn av stadens facknämndsorganisation. Kommunstyrelsen beslutade den 10 februari 2021 om inriktningen för det fortsatta arbetet med översynen, vilket bland annat innebär att en ny nämnd med ansvar för genomförande och förvaltning kopplat till mark föreslås inrättas vid årsskiftet 2022/2023. Intentionen med att samla en betydande del av stadens markskötselansvar, inklusive renhållningen, i en nämnd ligger väl i linje med vad som har framkommit i granskningen.

Vi lämnar följande rekommendation:

Stadsrevisionen rekommenderar trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden att stärka följsamheten mot bestämmelserna om kontroll och uppföljning av privata utförare av kommunala angelägenheter.

3 Bakgrund

Nedskräpning är förbjudet på platser som allmänheten har tillträde eller insyn till, enligt miljöbalken 15 kap. 26 §. Stora mängder skräp hamnar trots detta, avsiktligt eller oavsiktligt, på platser där det inte hör hemma – på gator och torg, i parker samt i skog och mark. Förutom att nedskräpningen är ett otrevligt inslag i sig påverkar den förutsättningarna för turism och lokalt näringsliv negativt. Den genererar även skador på både djur och människor.¹

Även om var och en har ett personligt ansvar att inte skräpa ned så ansvarar olika aktörer för att åtgärda den nedskräpning som uppstår på allmänna platser. Av lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (hädanefter gatuhållningslagen) framgår bland annat att kommunen har ett gatuhållningsansvar för gator, torg, parker och andra allmänna platser som redovisas i detaljplan och som kommunen är huvudman för. Fastighetsinnehavare har detta ansvar för områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark och används för allmän trafik.² Kommunen har även ett tillsynsansvar för gatuhållningen.

Kommunfullmäktige i Göteborg har, med stöd av gatuhållningslagen, meddelat lokala föreskrifter för gatuhållningen. I dessa anges att fastighetsinnehavare inom ett område med detaljplan, där kommunen är huvudman för allmänna platser, ska utföra de åtgärder som kommunen svarar för enligt gatuhållningslagen 2 § när det gäller gångbanor eller andra utrymmen utanför fastigheten som behövs för gångtrafiken. Åtgärderna avser bland annat bortförande av skräp från gångbanor, trottoarer och trappor upp till 10 meter utanför fastighetens tomtgräns. Därmed har även fastighetsägare ett stort ansvar för gatuhållningen i Göteborg.

I Göteborgs Stad är det kommunala ansvaret för renhållning av gator, torg, parker och andra allmänna platser fördelat på flera nämnder och bolag. Det huvudsakliga ansvaret finns hos trafiknämnden och park- och naturnämnden. Ansvaret framgår av deras respektive reglemente. Staden äger, genom exempelvis fastighetsnämnden och de allmännyttiga bostadsbolagen, en betydande mängd fastigheter och har därför även ett fastighetsägaransvar avseende renhållningen. Tillsynsansvaret för ovannämnda lag och föreskrifter finns hos miljö- och klimatnämnden.

Det är upp till respektive kommun att avgöra om gatuhållningen ska utföras av egen personal eller genom upphandlade entreprenörer. I Göteborgs Stads fall förekommer båda delarna. Ansvaret för den renhållning som utförs i stadens egen regi

---

¹ Naturvårdsverket. (2018). Att göra mer med mindre – Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023, s. 101

² Ett undantag från fastighetsinnehavares ansvar är enligt gatuhållningslagen 2 § områden som ska användas för allmän trafik och som har upplåtits till kommunen med nyttjanderätt eller annan särskild rätt enligt plan- och bygglagen 14 kap. 18 eller 19 §.

finns hos park- och naturnämnden.³ Under 2020 uppgick trafiknämndens, park- och naturnämndens och fastighetsnämndens beställningar av barmarksrenhållning och grönyteskötsel inom egen regi-verksamheten, som huvudsakligen tillämpas inom stadens centrala delar, till totalt cirka 71,5 miljoner kronor. Den renhållning som inte utförs av egen regi-verksamheten, utanför centrala Göteborg, upphandlas som så kallade samordnade skötselentreprenader. De tre nämndernas motsvarande beställningar av barmarksrenhållning och grönyteskötsel inom den upphandlade skötseln uppgick till totalt cirka 44 miljoner kronor under 2020.

Det faktum att stadens ansvar för gaturenhållning berör flera nämnder och bolag, och att olika utförare därefter anlitas för själva genomförandet, kräver rimligtvis en god planering och samverkan inom staden. Detta för att undvika att områden inte renhålls på grund av oklara ansvarsförhållanden. Det kan även vara svårt för allmänheten att veta vilken förvaltning eller fastighetsägare – eller vilken intern eller extern utförare – som ansvarar för städningen inom ett visst område. Det är därför av stor vikt att det finns fungerande kontaktvägar mellan allmänheten och de renhållningsansvariga förvaltningarna. Eftersom en stor del av renhållningen upphandlas är det även viktigt att nämnder och bolag, i egenskap av upphandlande myndigheter, bland annat säkerställer att

- kraven som ställs i upphandlingarna uppfyller de behov som finns och tydligt anger förväntningarna på leverantörerna
- leverantörernas seriositet kontrolleras under upphandlingen
- avtal och leverantörer följs upp löpande under avtalsperioden.

Uppföljningen av avtal och leverantörer är viktig av flera skäl. Ett skäl är att upphandlade tjänster finansieras av offentliga medel som ska användas effektivt för det allmännas bästa. Ett annat är att bristande uppföljning kan innebära konkurrensfördelar för leverantörer som inte lever upp till villkoren i avtalen. Inköp och upphandling är dessutom ett område som är känsligt för otillbörlig påverkan och oegentligheter, vilket ytterligare motiverar en god uppföljning.

---

³ Även egen regi-verksamheten upphandlar delar av skötseln.

4 Granskningens utgångspunkter

Mot bakgrund av vad som tidigare redogjorts för avseende stadens ansvar inom området syftar granskningen till att bedöma om nämnderna⁴ har säkerställt en ändamålsenlig renhållning av gator, torg, parker och andra allmänna platser samt om den interna kontrollen och uppföljningen av anlitade leverantörer är tillräcklig. Granskningen syftar även till att bedöma om miljö- och klimatnämnden har en ändamålsenlig tillsyn över gaturenhållningen i staden.

Med ändamålsenlig renhållning respektive tillsyn menas att nämnderna, i fråga om planering och genomförande, kan anses uppfylla bestämmelserna i lagstiftningen och de lokala föreskrifterna. Med tillräcklig intern kontroll och uppföljning av anlitade leverantörer menas att nämnderna har rutiner som säkerställer att leverantörerna utför de uppdrag som de är kontrakterade att göra.

Granskningen har omfattat nämndernas övergripande system för att åtgärda nedskräpning samt följa upp och kontrollera detta arbete. Vi har inte granskat i vilken utsträckning staden faktiskt är fri från nedskräpning.

4.1 Revisionsfrågor

Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen. Revisionsfråga 1–4 avser trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden. Revisionsfråga 5 avser enbart park- och naturnämnden. Revisionsfråga 6 avser enbart miljö- och klimatnämnden.

1. Har nämnderna rutiner för att planera och bedöma renhållningsbehovet?
2. Har nämnderna fungerande kontaktvägar för att allmänheten ska kunna rapportera nedskräpning inom de geografiska områden som nämnderna ansvarar för?
3. Har nämnderna tydligt specificerat de anlitade leverantörernas uppdrag?
4. Har nämnderna tillfredsställande rutiner för leverantörs- och avtalsuppföljning?
5. Har park- och naturnämnden tillfredsställande rutiner för den utförarverksamhet som bedrivs inom renhållningsområdet, på uppdrag av den egna nämnden och andra nämnder och bolag?
6. Har miljö- och klimatnämnden tillfredsställande rutiner för den lokala tillsynen över gaturenhållningen i staden?

---

⁴ Trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden.

4.2 Avgränsningar

Granskningen berör ett urval av renhållningsansvariga nämnder: park- och naturnämnden, trafiknämnden och fastighetsnämnden. Det finns fler nämnder och (som tidigare nämnts) kommunala bolag med ansvar för skötsel av markytor som inte ingår i granskningen, såsom lokalnämnden och Göteborgs Stads Parkerings AB.

Granskningen omfattar enbart nämndernas rutiner för att åtgärda *nedskräpning* av gator, torg, parker och andra allmänna platser. Mot bakgrund av detta granskas inte snöröjning, gräsklippning och andra åtgärder som kan ingå i ansvaret för gaturenhållning. Granskningen omfattar inte heller insamling och behandling av hushållsavfall som staden ansvarar för enligt miljöbalken.

4.3 Revisionskriterier

Stadsrevisionen kommer att använda följande revisionskriterier för att bedöma granskningens iakttagelser:

- Kommunallagen (2017:725)
- Miljöbalken (1998:808)
- Miljötillsynsförordningen (2011:13)
- Lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning
- Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling
- Lokala föreskrifter för gaturenhållning i Göteborgs kommun
- Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll
- Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling
- Reglementen för berörda nämnder

4.4 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer och dokumentstudier. Vi har även tagit stickprov på besiktnings- och efterbesiktningsutlåtanden samt byggmötesprotokoll i syfte att kontrollera om park- och naturnämnden, trafiknämnden och fastighetsnämnden följer upp de upphandlade entreprenörernas renhållningsarbete.

5 Iakttagelser och bedömningar

5.1 Rutiner för planerings- och bedömningsarbetet

Den första revisionsfrågan syftar till att besvara om trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden har rutiner som ligger till grund för såväl planering som bedömning av renhållningsbehovet i staden.

Enligt kommunallagen 6 kap. 6 § ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

När det gäller planeringsarbetet framgår vidare av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll 13 § att nämnderna ska planera verksamheten utifrån ekonomiska förutsättningar, nuläge och förändringar kopplade till fullgörande av grunduppdrag och behov hos de verksamheten riktar sig till.

Trafiknämnden och park- och naturnämnden (som har ett mer utpekat ansvar för den kommunala gatuhållningen) har i sina respektive reglementen tilldelats olika uppgifter. Trafiknämnden ansvarar, i egenskap av kommunens ban-, gatu- och väghållningsmyndighet, för den gatuhållning av allmänna platser som åligger kommunen enligt gatuhållningslagen, med den begränsning som följer av de lokala föreskrifterna. Park- och naturnämnden ansvarar enligt reglementet för att sköta, förvalta och utveckla stadens park- och naturområden. Det omfattar till exempel stadens torgytor utan trafik och stadens vattendrag. Nämnden ansvarar även för skötseln av grönytor, planteringar och liknande som ligger inom trafikområden och gatumark där skötseln inte ankommer på trafiknämnden.

Park- och naturnämnden ansvarar även för städning som avses i gatuhållningslagen 4 §, det vill säga för att återställa⁵ nedskräpade platser där ingen annan har denna skyldighet (exempelvis om det inte är känt vem som har skräpat ned).⁶

5.1.1 Mål om nedskräpning och renhållning

Utöver den lagstiftning som finns inom området styr respektive nämnds reglemente arbetet kring renhållningen i staden. Reglementet beskriver ansvaret på en övergripande nivå och reglerar inte arbetet i sak. Utöver reglementet och fullmäktiges

---

⁵ Platsen ska enligt gatuhållningslagen 4 § återställas "i ett sådant skick som med hänsyn till ortsförhållandena, platsens belägenhet och omständigheterna i övrigt tillgodoser skäligen anspråk"

⁶ Naturvårdsverket. (2013). Strategiskt arbete för minskad nedskräpning – Vägledning för kommuner, s. 14

föreskrifter finns inga centrala styrdokument i staden som beskriver hur gaturenhållningsarbetet ska genomföras.

Fram till 2020 har det saknats övergripande kommunala mål om att minska nedskräpningen. Den regionala avfallsplanen för perioden 2021–2030 – som har tagits fram av Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) – innehåller mål om förebyggande och hantering av avfall. Planen fastställs även av respektive medlemskommun och utgör kommunal avfallsplan. Nedskräpning finns med som ett utpekade målområde och två mål rör nedskräpningen mer specifikt:

- kommunen ska säkerställa att kustlinjen städas regelbundet och
- skräp på marken ska minska med 50 procent.

Park- och naturnämnden och trafiknämnden ansvarar gemensamt för att samordna uppföljningen av målen. I intervjuerna med trafikkontoret framkommer att målen leder till ett större fokus på frågan samtidigt som det finns någonting att följa upp arbetet mot. Det är i nuläget för tidigt att dra några slutsatser kring vilka effekter målen kommer att få när det gäller förvaltningarnas renhållningsarbete.

Fullmäktige har även i budgeten för 2020 respektive 2021 beslutat om ett övergripande mål. Målet är att Göteborg ska vara en hållbart växande storstad med framtidstro och det framhålls att en ren, vacker och välstädad stad är en plats där invånarna känner sig trygga.

Park- och naturnämnden har i fullmäktiges budget tilldelats ett nämndspecifikt mål som knyter an till det övergripande målet och det handlar om att uppnå en ren och snygg stad. I nämndens verksamhetsplan för 2020 preciseras inte målet eller hur det ska uppnås. Arbetet har dock utvecklats i verksamhetsplanen för 2021 där såväl strategier som indikatorer finns framtagna. Det finns inga motsvarande nämndspecifika mål som rör renhållning hos fastighetsnämnden eller trafiknämnden.

5.1.2 Förvaltningarnas planeringsarbete

Granskningen visar att det är upp till varje förvaltning att tolka uppdraget kring gaturenhållning mer specifikt i relation till den egna budgeten. Vilka ytor som ska renhållas med vilken frekvens bestäms därmed av respektive förvaltning. Det finns ingen gemensam budget för renhållning mellan förvaltningarna.

Nämnderna eller förvaltningarna har inte upprättat några skriftliga rutiner, anvisningar eller liknande som styr arbetet med att planera och bedöma renhållningsbehovet under året. Vid park- och naturförvaltningen finns dock en prioriteringsordning som nämnden har behandlat som ett informationsärende. Av ordningen framgår att skötselåtgärder som bidrar till en grundläggande trivsel och trygghet i första hand prioriteras på ytor som används aktivt.

Förvaltningarna uppger bland annat att erfarenheter (inklusive kostnaderna) från tidigare år, den löpande dialogen med de interna och externa utförarna av renhållningen och synpunkter/klagomål från allmänheten och miljöförvaltningen är faktorer som styr planeringen av renhållningsåtgärder.

Vi noterar vidare att förvaltningarna inte genomför några egna skräpmätningar för att bedöma behovet av åtgärder. Däremot medverkar park- och naturförvaltningen och trafikkontoret i skräpmätningar som stiftelsen Håll Sverige Rent genomför årligen på ett antal platser, utifrån särskilda metoder och centrala anvisningar. Det finns dock ingen direkt koppling mellan resultatet av genomförda skräpmätningar och de åtgärder som vidtas. Av intervjuerna med park- och naturförvaltningen framgår att det är svårt att utifrån mätningarna dra generella slutsatser om renhållningsbehovet. Detta eftersom mätningarna avser begränsade ytor och under en begränsad tid på året.

För att planera och styra renhållningsarbetet använder sig förvaltningarna bland annat av gemensamma, digitala kartunderlag och beskrivningsdokument, såsom

- förvaltningskartan
- funktionskartan
- parkvårdsbeskrivning
- utförandebeskrivning för barmarksrenhållning.

I förvaltningskartan anges vilken aktör som förvaltar vilken yta i staden. Ansvaret är som tidigare nämnts fördelat mellan flera nämnder och bolag samtidigt som fastighetsägare ansvarar för renhållningsåtgärder som rör gångbanor, trottoarer och trappor upp till 10 meter utanför tomtgränsen.

I funktionskartan anges frekvenser för olika typer av åtgärder, till exempel hur ofta en papperskorg ska tömmas eller en gata ska sopas. Kartan används av samtliga beställande förvaltningar och av de interna och externa utförarna.

Beskrivningsdokumenten redogör för de arbeten som ska utföras på de skötselytor som nämnderna ansvarar för. Parkvårdsbeskrivningen beskriver arbeten på de ytor som park- och naturnämnden, lokalnämnden, fastighetsnämnden och kretslopp och vattennämnden ansvarar för skötseln av. Utförandebeskrivningen för barmarksrenhållning berör framför allt de ytor som trafiknämnden ansvarar för.

Utförarna av renhållningen har, utöver funktionskartan, även tillgång till beskrivningsdokumenten. Det framkommer i granskningen att underlagen uppdateras från år till år. Ofta sker det bara mindre justeringar. Samtliga förvaltningar menar att kartorna på ett tydligt sätt anger vem som ansvarar för vilken yta. Mot bakgrund av att ansvaret är fördelat mellan flera olika förvaltningar framhålls att det kan vara svårt för gemene man att förstå ansvarsfördelningen. Både park- och naturförvaltningen och fastighetskontoret menar att det kan uppstå oklarheter kring vad som gäller i samband med exploatering och nybyggnation, till

exempel när ansvaret för att förvalta och sköta en yta övergår från en förvaltning till en annan.

5.1.3 Frekvenser för städning och renhållning

Hur ofta olika ytor städas beror generellt på hur många personer som rör sig där. Ytor där många personer rör sig prioriteras före områden med färre i rörelse. Dessa ytor har därmed generellt en lägre frekvens av renhållning.

Granskningen visar att vissa ytor, exempelvis delar av industriområden, saknar en planerad renhållning. Det är ett aktivt val från förvaltningarnas sida att inte ha någon regelbunden renhållning av dessa ytor som istället städas vid behov, exempelvis när det inkommer klagomål från allmänheten.

I de fall en utförare upplever att ett område eller en yta behöver mer städning än vad avtalet eller överenskommelsen med ansvarig förvaltning omfattar, anmäls detta av utföraren till förvaltningen. Förvaltningen gör då en bedömning av en eventuell justering av städfrekvensen, exempelvis vad gäller tömning av papperskorgar.

Förvaltningarna genomför regelbundna besiktningar av områdena. Även dessa besiktningar kan ligga till grund för en omklassificering av en yta och därmed en ökad frekvens. Inom exempelvis park- och naturförvaltningen används besiktning-utlåtandena på såväl förvaltmöten som enhetsmöten där eventuella omklassificeringar diskuteras. Synpunkter från allmänheten och miljöförvaltningen kan också, som tidigare nämnts, leda till ytterligare renhållningsåtgärder.

Av intervjuerna med förvaltningarna framgår att planeringen av renhållningsfrekvenser utgår från ett normalläge. Vid specifika evenemang, jubileum, demonstrationer etcetera beställs extra städning, för vilket det inom exempelvis trafikkontoret finns en egen budget.

5.1.4 Bedömning

Stadsrevisionen bedömer att nämnderna i huvudsak har fungerande rutiner för att planera och bedöma renhållningsbehovet. Planeringen baseras i grunden på erfarenheter från tidigare år och arbetet utgår från upprättade betalplaner mellan förvaltningarna och utförarna. Det finns samtidigt en flexibilitet som gör det möjligt att justera fastslagna renhållningsfrekvenser vid behov. Vi noterar även att det i planeringsarbetet finns relevanta och gemensamma stöddokument och digitala kartmaterial som delas mellan ansvariga förvaltningar.

Vi noterar att det saknas förvaltningsövergripande riktlinjer, anvisningar eller liknande styrdokument som beskriver nämndernas planeringsarbete. Vi bedömer att planeringsarbetet skulle kunna stärkas om det utgick från dokumenterade rutiner och riktlinjer. Vidare menar vi att nämnderna inte på ett tydligt sätt, utifrån sina

reglementen, har brutit ned och tydliggjort vad deras respektive ansvar för gatuhållningen innebär. Nämndernas styrning är även viktig för att kunna arbeta effektivt mot de mål som fullmäktige har ställt upp i budgeten och avfallsplanen.

5.2 Kontaktvägar för att rapportera nedskräpning

Den andra revisionsfrågan syftar till att besvara om det finns fungerande kontaktvägar som möjliggör för allmänheten att rapportera om nedskräpade områden. Fungerande kontaktvägar är viktigt eftersom det bidrar till att skapa kvalitet för dem som verksamheten vänder sig till. Synpunkter och felanmälningar från allmänheten är också viktiga eftersom de ansvariga förvaltningarna, av praktiska och resursmässiga skäl, inte kan bevaka alla ytor samtidigt.

5.2.1 Överenskommelser med kontaktcenter

Synpunkter och klagomål gällande nedskräpning kan inkomma till förvaltningarna på olika sätt, exempelvis via deras respektive förvaltningsbrevlådor. Den primära kontaktvägen är dock via Göteborgs Stads kontaktcenter, som tillhör nämnden för konsument- och medborgarservice (nämnden omfattas inte av granskningen). Till kontaktcenter kan allmänheten vända sig med exempelvis frågor, synpunkter och klagomål. Det går att nå kontaktcenter via e-post, telefon, stadens webbplats, Facebook, eller fysiska besök. Nedskräpning kan även rapporteras genom tjänsten FixaMinGata. Ärenden som kommer in via tjänsten hanteras av kontaktcenter på samma sätt som synpunkter som inkommer via exempelvis e-post eller telefon.

De granskade nämnderna har, vid olika tillfällen, upprättat överenskommelser med kontaktcenter som reglerar uppdraget. I överenskommelserna ställs i något fall varierande krav på servicenivå. Överenskommelserna innehåller bland annat former för uppföljning och såväl beställarnas som kontaktcenters åtaganden.

Fastighetsnämndens överenskommelse har, enligt information från kontaktcenter, försvunnit och en ny håller på att upprättas.

Vid kontaktcenter finns en särskild svarsgrupp för stadsmiljöfrågor som tar emot klagomål och synpunkter om gatuhållningen. Frågor som inte kan besvaras vidarebefordras till ansvarig förvaltning utifrån den tidigare nämnda förvaltningskartan. Även miljöförvaltningen tar utifrån sitt tillsynsansvar emot synpunkter från allmänheten via kontaktcenter (se avsnitt 5.6).

Klagomål om nedskräpning och gatuhållning registreras av kontaktcenter i respektive förvaltnings ärendehanteringssystem eller motsvarande. Förvaltningarna använder sig av olika system vilket innebär att utförarna behöver bevaka flera system för att ta emot felanmälningar. Förvaltningarnas system är inte sammankopplade och de kan därför inte heller följa varandras ärenden. Samtliga

förvaltningar lyfter fram avsaknaden av ett gemensamt systemstöd för hantering av synpunkter som ett problem.

Det förekommer att kontaktcenter skickar ett ärende till fel förvaltning. Då skickas det antingen tillbaka till kontaktcenter eller vidarebefordras till rätt förvaltnings förvaltningsbrevlåda. Detta kan få som följd att personen som har lämnat synpunkter upplever sig bli hänvisad mellan förvaltningarna.

5.2.2 Hantering av klagomål

Det framkommer i granskningen att ärenden i stort hanteras på ett likartat sätt hos förvaltningarna, trots skilda system. Frågor som kontaktcenter inte kan besvara registreras direkt hos ansvarig förvaltning för att sedan fördelas ut till en ansvarig tjänsteperson. Hanteringen av klagomål gällande nedskräpning varierar från fall till fall. Om åtgärden ryms inom det ordinarie skötseluppdraget kan den, som tidigare nämnts, hanteras direkt av ansvarig utförare. Det kan exempelvis handla om en papperskorg som är överfylld i ett område där många människor rör sig och som städas sju dagar i veckan.

I vissa fall kan en byggladare⁷ behöva skickas ut för att inspektera platsen. Om en åtgärd krävs som inte ingår i den avtalade skötseln gör förvaltningen en så kallad ATA-beställning⁸ – det vill säga beställer ett tilläggsarbete av utföraren. Detta kan exempelvis ske när avfall har dumpats på allmänna platser där staden har skötselansvar. Ärenden ska hanteras skyndsamt. Hur lång tid det tar att åtgärda och återkoppla beror på frågans art och på hur pass komplicerat ärendet är.

5.2.3 Bedömning

Stadsrevisionen bedömer att förvaltningarna i allt väsentligt har säkerställt fungerande kontaktvägar för att allmänheten ska kunna rapportera nedskräpning. Överenskommelser har ingåtts med Göteborgs Stads kontaktcenter där det finns en särskild svarsgrupp för stadsmiljöfrågor. Kontaktcenter utgör den huvudsakliga ingången till staden för synpunkter och felanmälningar. Vi noterar att fastighetskontorets överenskommelse inte har gått att få fram, vilket vi menar är olyckligt. Vi bedömer att det är av stor vikt att inkomna överenskommelser finns dokumenterade och tillgängliga.

Vi noterar att förvaltningarna har olika system för att hantera synpunkter och klagomål, vilket innebär att såväl kontaktcenter som de interna och externa utförarna behöver bevaka och kunna hantera dessa parallellt. Förvaltningarna har

---

⁷ Entreprenaderna regleras av allmänna bestämmelser och innehåller viss terminologi för bygg- och anläggningsarbeten. Byggladaren (eller samordningsbyggladaren) är, enligt de allmänna föreskrifterna för de samordnade skötselentreprenaderna, beställarens kontrollant och tillika i förekommande fall besiktningsman och ansvarig för att följa upp hela entreprenadens utförande och ekonomi.

⁸ ATA står för ändringar, tillägg och avgående arbeten.

inte heller möjlighet att följa varandras ärenden inom gatuhållningen, vilket försvårar en gemensam hantering av synpunkter och felanmälningar. Vi bedömer att trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden bör överväga att införa ett gemensamt synpunktshanteringsystem.

5.3 Specifiering av skötseluppdragen

Som tidigare nämnts sker utförandet av stadens gatuhållning både i egen regi (av kommunalt anställd personal) och av upphandlade entreprenörer. Den tredje revisionsfrågan syftar till att besvara om trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden tydligt har specificerat de anlåtade leverantörernas uppdrag. Vi menar att detta är en förutsättning för en tillfredsställande leverantörs- och avtalsuppföljning. För att förvaltningarna ska kunna följa upp och kontrollera att anlåtade entreprenörer utför de arbeten som de är kontrakterade att göra måste uppdragen först framgå tydligt av gällande avtal.

För den upphandlade skötseln utanför centrala Göteborg har nämnderna ovan, tillsammans med lokalnämnden och kretslopp och vattennämnden, genomfört gemensamma upphandlingar av samordnad skötsel. Upphandlingarna omfattar deras respektive skötselansvar. Det finns totalt sju samordnade skötselområden:

- Angered
- Askim
- Kortedala-Bergsjön
- Norra Hisingen
- Torslanda
- Tynnered
- Älvsborg

Entreprenaderna omfattar fler uppgifter än städning och renhållning av allmänna platser, exempelvis gräsklippning, snöröjning och skötsel av träd och buskar. I de administrativa föreskrifterna för entreprenaderna anges att arbetsuppgifterna delas in i grönyteskötsel, barmarksrenhållning och vinterväghållning. För varje skötselområde finns en upphandlad entreprenör. Upphandlingsformen är en så kallad generalentreprenad där standardavtalet AB 04⁹ tillämpas.

Trafikkontoret är stadens avtalspart gentemot de upphandlade entreprenörerna och företräder därmed alla medverkande förvaltningar. Det finns en särskild upphandlingsgrupp för upphandlingarna av samordnad skötsel, där representanter från berörda förvaltningar ingår. I intervjuerna med trafikkontoret uppges att det finns ett nära samarbete mellan förvaltningarnas representanter i dessa frågor.

---

⁹ Allmänna bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader.

Utöver utförandet har bygglledning även upphandlats. För varje område finns en bygglledare som företräder förvaltningarna gentemot entreprenören. För de samordnade skötselentreprenaderna finns även en anställd samordnare. Tjänsten är placerad vid trafikkontoret men i uppdraget ingår att arbeta för hela staden när det gäller entreprenaderna. Tjänsten finansieras gemensamt av trafikkontoret, park- och naturförvaltningen, fastighetskontoret och lokalförvaltningen.

Utöver de allmänna bestämmelserna är följande ett urval av centrala styrande dokument som har ingått i förfrågningsunderlagen och som omfattas av avtalen:

- administrativa föreskrifter
- verksamhetsbeskrivning
- parkvårdsbeskrivning
- utförandebeskrivning för barmarksrenhållning

I parkvårdsbeskrivningen och utförandebeskrivningen för barmarksrenhållning regleras skötseluppdraget. Av parkvårdsbeskrivningen framgår att städning och tillsyn ska utföras på samtliga beskrivna ytor. Detta sker under hela entreprenadtiden och oavsett väderlek. Skräp samt främmande material och föremål ska tas bort från ytorna. Där angränsande belagd yta städas av annan ska skräp även tas bort en meter in på denna yta.

I utförandebeskrivningen för barmarksrenhållning anges att skräp samt främmande föremål ska tas bort från ytan enligt bestämd frekvens och borttransporteras omedelbart till godkänd mottagare. Där angränsande yta ska städas av annan ska skräp tas bort en meter in på denna yta.

Utifrån beskrivningsdokumenten framgår frekvenser för städning, tömning av papperskorgar och liknande av den digitala funktionskartan. Den utgör beställarnas gemensamma kartunderlag gentemot entreprenörerna, där de avtalade sköselnivåerna läggs in och specificeras för förvaltningarnas sköselytor.

Ersättningen bygger på fastställda betalplaner med å-priser för olika sköselmoment. Sköselnivåerna för olika ytor ses över och justeras kontinuerligt för att möta behovet, som kan förändras under avtalsperioden. Tillkommande arbeten, utöver gällande renhållningsfrekvenser, hanteras som ÄTA-arbeten.

5.3.1 Samordning

Granskningen visar att förvaltningarna i förfrågningsunderlagen har valt att lyfta fram samordningsperspektivet. Staden ska, trots ett delat skötselansvar, upplevas som en gemensam sköselutförare inom entreprenaderna. Av de administrativa föreskrifterna framgår att syftet med de samordnade skötselentreprenaderna är att säkerställa att angränsade ytor sköts av samma entreprenör. Detta uppges minska risken för oklara gränsdragningar mellan olika entreprenörers arbete samt att utförandet och frekvenser varierar mellan angränsande ytor. Det framgår att målet

för entreprenadens slutkund, det vill säga medborgaren, är att kommunen ska upplevas representera ”en stad” och att staden ska upplevas som ren och välskött.

Även i verksamhetsbeskrivningen anges att syftet med entreprenaderna är att uppnå en samordnad skötsel av de kommunala ytorna och säkerställa att medborgarna upplever staden som en utförare av skötsel. Beställarens krav är att angränsade ytor, exempelvis en busshållplats och en angränsande grönyta, ska skötas vid samma tillfälle. Utöver att säkerställa medborgarnas upplevelse av staden som en samordnad skötselutförare syftar detta även till att effektivisera entreprenaderna då entreprenörerna inte behöver åka till samma plats vid flera tillfällen. Vidare framgår av verksamhetsbeskrivningen att det åligger entreprenören att kontinuerligt rapportera skillnader i skötselnivåer som försvårar en samordnad skötsel.

5.3.2 Bedömning

Stadsrevisionen bedömer att nämnderna i huvudsak har specificerat de anlidade leverantörernas uppdrag på ett tydligt sätt. I förfrågningsunderlagen och i det digitala kartmaterialet anges såväl frekvenser för själva renhållningen som att arbetet ska bedrivas som en samordnad entreprenad. Vi bedömer därför att det finns goda förutsättningar för ansvariga nämnder att följa upp och kontrollera leverantörernas renhållningsarbete.

5.4 Avtals- och leverantörsuppföljning

Den fjärde revisionsfrågan syftar till att besvara om trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden har säkerställt en tillräcklig avtals- och leverantörsuppföljning.

Av Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling framgår att nämndernas egna avtal med leverantörer, inklusive avtal som ingåtts genom avrop på ramavtal, ska följas upp löpande för att säkerställa att villkoren följs under hela avtalsperioden. Vidare framgår att uppföljningens omfattning ska anpassas till kontraktets värde och övriga förhållanden.

Granskningen visar att entreprenaderna huvudsakligen följs upp och kontrolleras genom byggmöten, besiktningar och efterbesiktningar som genomförs kontinuerligt under avtalsperioden. Beställarna genomför även egna stickprovskontroller och observationer (ibland via bygglidaren) till exempel utifrån inkomna synpunkter från allmänheten. Enligt trafikkontoret kan sådana kontroller resultera i exempelvis avvikelser och ÅTA-beställningar som därefter utgör bilagor vid byggmötet.

Mötes- och uppföljningsstrukturen följer av de allmänna bestämmelserna och är standardiserad för den här typen av entreprenadverksamheter.

5.4.1 Stickprovsgranskning

Vi har tagit stickprov på två upphandlade skötselentreprenader i syfte att granska om förvaltningarna, under upphandlingarna, har kontrollerat leverantörernas seriositet. Vi har även granskat om beställarsidan har genomfört regelbundna besiktningar inom områdena under 2020 för att kontrollera entreprenörernas renhållningsarbete och upptäcka eventuella brister. Om anmärkningar kring nedskräpning och renhållning har noterats har vi även granskat om det vid efterbesiktningarna har kontrollerats att entreprenören har åtgärdat dessa.

Slutligen har vi tagit del av och översiktligt granskat samtliga byggmötesprotokoll som har upprättats under 2020 inom de två skötselentreprenaderna. För respektive område handlar det om totalt elva genomförda byggmöten under året. Flertalet möten har genomförts digitalt på grund av den pågående pandemin.

5.4.1.1 Kontroll av leverantörernas seriositet

Av Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling framgår att förvaltningarna vid upphandling ska kontrollera leverantörens seriositet i syfte att motverka osund konkurrens. I LOU 13 kap. 1–3 §§ finns bestämmelser om när en upphandlande myndighet ska respektive får utesluta en leverantör från att delta i en upphandling. En upphandlade myndighet ska exempelvis utesluta en leverantör från att delta i en upphandling om myndigheten får kännedom om att vederbörande inte har fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter.

Granskningen visar att kontrollerna av anbudsgivarnas seriositet och lämplighet har genomförts av trafikkontorets upphandlingsenhet. Upphandlingskraven följer av de administrativa föreskrifterna för respektive samordnad skötselentreprenad. Enligt uppgift från trafikkontoret ställs i samtliga entreprenadupphandlingar ett antal krav som anbudsgivarna ska uppfylla. Bland annat att de ska vara registrerade för redovisning och betalning av mervärdesskatt och andra statliga avgifter/skatter.

Vi har tagit del av de handlingar som den vinnande leverantören har inkommit med för de två granskade entreprenaderna, inklusive ett särskilt anbudsformulär som har fyllts i. Underlaget består bland annat av registreringsbevis hos Bolagsverket och uppgifter från Skatteverket som visar att företaget är registrerat som arbetsgivare och för mervärdesskatt och F-skatt. Av underlaget framgår även information om beslutade arbetsgivaravgifter för de senaste tre månaderna. Leverantören har även bifogat två genomförda referensuppdrag i enlighet med upphandlingskraven.

Skatteverket bedömde under 2019 att uppgift om restförd skatteskuld omfattas av sekretess och därför inte längre lämnas ut i den särskilda blankett (SKV 4820) som

företag kan använda vid anbudslämning.¹⁰ Detta har enligt trafikkontoret gjort det svårare att kontrollera eventuella obetalda skatter och socialförsäkringsavgifter.

En av de granskade upphandlingarna genomfördes innan 2019 och därför finns den aktuella uppgiften med i den vinnande leverantörens anbud (ovannämnda blankett har använts). Den andra upphandlingen genomfördes dock efter Skatteverkets nya bedömning, varför denna uppgift inte finns med. Enligt trafikkontoret kan det vid anbudshandlingen exempelvis ha tagits en företagsupplysning via kreditupplysningsföretag. Vi har i granskningen inte kunnat verifiera att detta har genomförts i den aktuella upphandlingen.

5.4.1.2 Besiktningar

Av Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling framgår att nämnderna löpande ska följa upp förvaltningens egna avtal för att säkerställa att villkoren i avtalen följs under hela avtalsperioden. Omfattningen av uppföljningen ska anpassas till kontraktets värde och övriga förhållanden. Uppföljningen av privata utförare ska ske i enlighet med Göteborgs Stads program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare.¹¹

För respektive granskad entreprenad har det genomförts totalt sju besiktningar under 2020. Byggladaren utgör besiktningsförrättare och signerar utlåtandena. Vid besiktningarna kontrolleras inte bara renhållningen utan även övriga skötseluppgifter som ingår i entreprenaderna, såsom gräsklippning. Vid anmärkningar genomförs en efterbesiktning vid ett senare tillfälle. Då kontrolleras att anmärkningarna har åtgärdats av entreprenören. Enligt trafikkontoret är det vanligtvis endast byggladaren (och inte förvaltningarnas representanter) som deltar vid efterbesiktningarna. Vi har tagit del av samtliga besiktnings- och efterbesiktningsutlåtanden som har upprättats för de två entreprenaderna under 2020.

Granskningen visar att besiktningarna har genomförts i den utsträckning som har fastställts. Varje besiktning har dokumenterats och signerats av byggladaren i en särskild mall för besiktningsutlåtanden. Vid 13 av 14 besiktningar framkom att det i olika utsträckning fanns avvikelser i entreprenörens utförande av städning/renehållning som behövde åtgärdas. I flera fall har det dock handlat om anmärkningar kring exempelvis lövansamlingar snarare än nedskräpning. Granskningen visar att anmärkningarna därefter har åtgärdats och godkänts vid efterbesiktningarna. Även dessa dokumenteras och signeras i en särskild mall.

Vid flera besiktningar har även anmärkningar om renhållningen utifrån beställarens ansvar noterats. Det kan bland annat handla om avfall som har dumpats och som inte omfattas av den ordinarie, avtalade skötseln. Detta kan exempelvis hanteras

---

¹⁰ <https://www.skatteverket.se/4.39f16f103821c58f680006756.html>

¹¹ Programmet ingår i Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

genom en ÄTA-beställning till entreprenören. Av de administrativa föreskrifterna för skötselentreprenaderna framgår att utsedda representanter från respektive förvaltning deltar vid besiktning.

Det framkommer av granskningen att representanter från alla granskade nämnders förvaltningar (trafikkontoret, park- och naturförvaltningen och fastighetskontoret) inte har deltagit samtidigt vid någon av besiktningarna under 2020. Som mest har representanter för två av förvaltningarna medverkat samtidigt. Vid flera besiktningar har enbart byggledare, tillika besiktningsförrättare, medverkat från beställarsidan. Det ska samtidigt nämnas att förvaltningarna har olika personella förutsättningar för att medverka vid besiktningar och liknande. Vid fastighetskontoret ansvarar exempelvis två markförvaltare för samtliga sju områden.

5.4.1.3 Byggmötesprotokoll

Granskningen visar att 2020 års byggmöten har genomförts i den utsträckning som har fastställts. Vi noterar att representationen från de granskade nämndernas förvaltningar varierar mellan entreprenaderna. I en av entreprenaderna har representanter från dessa förvaltningar medverkat samtidigt vid nio av elva byggmöten. För den andra entreprenaden har detta endast skett vid ett av elva byggmöten. Vid två av byggmötena har ingen av företrädarna för de berörda förvaltningarna deltagit.

Vid byggmötena finns möjlighet att lyfta både generella omdömen (exempelvis allmänna klagomål och synpunkter) och formella avvikelser, när det gäller entreprenörens utförande av entreprenaden. Det har, i de granskade byggmötesprotokollen under 2020, inte noterats några formella avvikelser. När det gäller avvikelser av mer allmän karaktär har ett fåtal sådana noterats i byggmötesprotokollen för 2020.

5.4.2 Uppföljning av privata utförare

Enligt kommunallagen 3 kap. 12 § får kommuner, med de begränsningar som framgår av lag, överlämna skötseln av kommunala angelägenheter till privata utförare. Med en privat utförare avses enligt 10 kap. 7 § en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet. Om kommunen genom avtal har överlämnat skötseln av en kommunal angelägenhet till en privat utförare ska kommunen enligt 10 kap. 8 § kontrollera och följa upp verksamheten.

Fullmäktige ska enligt kommunallagen 5 kap. 3 § för varje mandatperiod ta fram ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Detta program är i Göteborgs Stads fall integrerat i fullmäktiges riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll.

5.4.2.1 Uppföljningsplaner

Granskningen visar att trafiknämnden har beslutat om en plan för uppföljning av privata utförare under 2021. Av planen framgår att trafikkontoret, efter samråd med stadsledningskontoret, bedömer att den enbart ska omfatta de upphandlade service-resorna inom förvaltningen. Övriga upphandlade tjänster följs enligt planen upp under andra former. De upphandlande skötselentreprenaderna omnämns inte.

Det kan nämnas att även lokalnämnden – som inte omfattas av granskningen men som ingår i de samordnade skötselentreprenaderna – har upprättat en plan för uppföljning av privata utförare under 2021. Denna plan omfattar uppföljning av entreprenörerna inom de samordnade skötselentreprenaderna. Vi konstaterar därmed att förvaltningarna har gjort olika bedömningar av om denna verksamhet ska omfattas av en särskild uppföljningsplan eller inte.

Företrädare för trafikkontoret uppger att de betraktar entreprenörerna inom den samordnade skötseln som privata utförare av kommunala angelägenheter, och att dessa följs upp inom ramen för ovannämnda mötes- och uppföljningsstruktur. Det betonas att det är viktigt att entreprenadverksamheten följs upp på ett likartat sätt oavsett om det handlar om en privat utförare eller en utförare inom Göteborgs Stad.

Granskningen visar att park- och naturnämnden och fastighetsnämnden inte har upprättat planer för uppföljning av privata utförare. De har inte heller i sina tids- och arbetsplaner för det egna planerings- och uppföljningsarbetet angett hur uppföljningen av privata utförare av kommunala angelägenheter kommer att genomföras. Trafiknämnden anger i sin tids- och arbetsplan att uppföljningen av privata utförare sker i enlighet med ovannämnda uppföljningsplan. Det anges inte hur entreprenörerna inom de samordnade skötselentreprenaderna följs upp.

5.4.2.2 Allmänhetens insyn

Enligt kommunallagen 10 kap. 9 § ska en kommun som sluter avtal med en privat utförare genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som har överlämnats. Det framgår även av stadens riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll 6 § att nämnden ska bereda möjlighet för allmänhetens insyn av den verksamhet som utförs av privata utförare.

Granskningen visar att förfrågningsunderlagen och avtalen för de två upphandlade skötselentreprenaderna inte specificerar på vilket sätt allmänhetens insyn i verksamheten ska möjliggöras och regleras.

Av intervjuerna med företrädare för trafikkontoret framgår att allmänheten har möjlighet att begära ut de allmänna handlingar som härrör till upphandlingarna och genomförandet av entreprenaderna, i de delar som handlingarna/uppgifterna är offentliga. Vissa uppgifter som avser entreprenörernas affärs- och driftsförhållanden lämnas exempelvis inte ut av sekretesskäl. Sådant avslagsbeslut kan överklagas till förvaltningsdomstol i enlighet med gällande offentlighets- och

sekretesslagstiftning. Av intervjuerna framgår även att allmänheten kan lämna synpunkter om renhållningen. Såväl trafikkontoret som fastighetskontoret uppger att de vid önskemål kan informera om avtalen och villkoren för dessa.

5.4.2.3 Uppföljning till nämnden

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll 23 § ansvarar nämnden för uppföljningen av dels den egna verksamheten som det beskrivs i reglementet, dels kommunfullmäktiges inriktningar, mål och uppdrag. Vidare framgår att om nämnden har lämnat över verksamhet till privata utförare ska även den ingå i uppföljning och rapportering.

Granskningen visar att det inte sker någon särskild uppföljning eller redovisning till nämnderna, avseende den verksamhet som har lämnats över till entreprenörerna (de privata utförarna) inom de samordnade skötselentreprenaderna.

5.4.3 Bedömning

Stadsrevisionen bedömer att nämnderna huvudsakligen har säkerställt en tillräcklig avtals- och leverantörsuppföljning. När det gäller att kontrollera leverantörernas seriositet noterar vi att relevant underlag har begärts in under upphandlingarna. Vi vill samtidigt betona vikten av att trafiknämnden dokumenterar och bevarar samtliga kontroller som görs av leverantörernas seriositet.

Vi bedömer att det finns en tydlig mötes- och uppföljningsstruktur som bidrar till att entreprenörernas arbete löpande följs upp och kontrolleras. Utifrån de regelbundna besiktningar och byggmöten som genomförts under 2020 bedömer vi att det i allt väsentligt finns en kontroll och uppföljning av arbetet. Samtidigt noterar vi att förvaltningarnas närvaro vid besiktningar och byggmöten varierar mellan de granskade entreprenaderna. Mot bakgrund av att ansvaret är uppdelat mellan olika nämnder menar vi att det är av stor vikt att förvaltningarna i så stor utsträckning som möjligt prioriterar gemensamma möten för kontroll och uppföljning.

Vidare bedömer vi att nämnderna inte har tydliggjort hur gällande bestämmelser om kontroll och uppföljning av privata utförare av kommunala angelägenheter ska tillämpas. Trafiknämnden har en uppföljningsplan för privata utförare där denna verksamhet inte omnämns. Park- och naturnämnden och fastighetsnämnden saknar motsvarande uppföljningsplaner. Som framgår ovan sker en uppföljning av verksamheten på förvaltningsnivå. För att nämnderna ska kunna säkerställa ansvaret för verksamheten anser vi att genomförandet av skötselentreprenaderna även behöver följas upp och rapporteras till nämnderna. Det har inte heller i avtalen klargjorts hur allmänhetens insyn i verksamheten ska regleras och säkerställas, vilket vi menar behöver ske vid framtida upphandlingar av gatuhållning.

5.5 Rutiner för egen regi-verksamheten

Den femte revisionsfrågan syftar till att besvara om park- och naturnämnden har tillfredsställande rutiner för utförarverksamheten inom renhållningsområdet. Detta avser den gaturenhållning som utförs av kommunalt anställd personal, och som är en del av stadens egen regi-verksamhet vid park- och naturnämnden. Nämnden ansvarar enligt reglementet för att efter beställning/överenskommelse utföra och samordna bland annat barmarksrenhållning och parkskötsel av allmänna gator, parker och andra platser. Även egen regi-verksamheten upphandlar delar av barmarksrenhållningen, exempelvis gräsklippning. Organisatoriskt tillhör utförarverksamheten avdelningen Skötsel och anläggning, som i sin tur är uppdelad i olika enheter.

Skötsel och anläggning utför barmarksrenhållning åt flera beställande förvaltningar och bolag i staden, exempelvis trafikkontoret, fastighetskontoret, lokal-förvaltningen och Göteborgs Stads Parkerings AB. Avdelningen utför även uppdrag åt den egna förvaltningen. Bland beställarna finns därutöver ett flertal privatkunder i form av bostadsrättsföreningar, fastighetsbolag och liknande. Egen regi-verksamheten är helt intäktsfinansierad, vilket innebär att den finansieras genom fakturering till beställarna. Egen regi-verksamheten utför framför allt gaturenhållning i stadens centrala delar, exempelvis centrum och Majorna-Linné.

5.5.1 Tydliggörande av uppdraget

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll 13 § ska nämnden se till att verksamheten bedrivs i enlighet med reglementet, kommunfullmäktiges budget samt andra relevanta styrande dokument.

Granskningen visar att park- och naturnämnden inte har tagit fram egna riktlinjer, rutiner eller andra styrande dokument avseende utförandet av renhållningen. Nämnden har inte heller fastställt några egna mål inom utförarområdet. Av intervjuerna med företrädare för park- och naturförvaltningen framgår att nämndens reglemente ses som ett övergripande styrdokument för verksamheten.

5.5.2 Övergripande överenskommelser

Egen regi-verksamheten regleras genom skriftliga överenskommelser mellan de beställande förvaltningarna och park- och naturförvaltningen. Den barmarksrenhållning som utförs åt bolagen regleras genom avtal mellan parterna.

Granskningen visar att flera överenskommelser med de beställande förvaltningarna är inaktuella eller inte har uppdaterats under lång tid. Det pågår dock ett större arbete med att se över och upprätta nya överenskommelser och avtal. Syftet med översynen är enligt de intervjuade bland annat att samma mallstruktur ska tillämpas för samtliga beställare. Strukturen består av en övergripande överenskommelse

eller ett övergripande avtal med respektive beställande förvaltning/bolag. Själva verksamheten, inklusive eventuella specifika undantag och tillägg, regleras därefter i bilagor. Den nya strukturen uppges bidra till ett förtydligt skötseluppdrag, minskad administration samt enhetligare arbetssätt, kontroller och uppföljningar.

Under 2020 har park- och naturförvaltningen bland annat ingått en övergripande överenskommelse med fastighetskontoret avseende egen regi-verksamheten, som gäller från 1 januari 2021 och tillsvidare. Vi noterar att den bland annat omfattar renhållningsområdet (vinterväghållning och barmarksrenhållning).

5.5.3 Styrning och uppföljning

Granskningen visar att egen regi-verksamheten huvudsakligen styrs, följs upp och kontrolleras genom samma uppföljnings- och mötesstruktur som inom den upphandlade skötseln (se avsnitt 5.4). Uppföljningen innefattar exempelvis byggmöten, besiktningar och efterbesiktningar. Beställarnas beskrivningsdokument reglerar renhållningsuppdraget samtidigt som frekvenser för den löpande städningen följer av funktionskartan. Den fasta ersättningen bygger, liksom för den upphandlade skötseln, på betalplaner. Tillkommande åtgärder hanteras på motsvarande sätt som ÄTA-arbeten.

Av intervjuerna med park- och naturförvaltningen framkommer att Göteborgs Stads organisation och ansvarsfördelning – där renhållningsarbeten utförs åt flera ansvariga förvaltningar och bolag – innebär flera parallella strukturer för styrning och uppföljning. Förvaltningen uppger att det bidrar till ökad administration och minskad effektivitet. Mycket tid och resurser uppges läggas på olika uppföljnings- och kontrollmöten med exempelvis markförvaltare, parkförvaltare och motsvarande funktioner hos beställarna, beroende på vilken specifika yta som avses.

Det framkommer vidare av intervjuerna med förvaltningen att det faktum att varje beställare kallar utföraren till byggmöten, besiktningar och liknande möten innebär att ett område kan besiktigas flera gånger. Detta eftersom beställarnas förvaltare, eller motsvarande funktioner, ansvarar för skötseln av olika objekt och ytor inom området. Stadens förvaltningar och bolag uppfattas inte som en enhetlig och samordnad beställarorganisation gentemot utförarverksamheten. Bristen på samordning lyfts även fram i intervjuer med företrädare från beställarsidan i staden. En gång- och cykelväg kan exempelvis städas vid ett tillfälle och med en frekvens, medan en angränsade yta som någon annan förvaltning ansvarar för kan städas vid ett annat tillfälle och med en annan frekvens.

5.5.4 Bedömning

Stadsrevisionen bedömer att det delvis finns tillfredsställande rutiner för den utförarverksamhet som park- och naturnämnden bedriver inom renhållningsområdet. Vi bedömer att nämnden inte har definierat egen regi-verksamhetens roll

och uppdrag på ett tydligt sätt, utifrån det ansvar som följer av reglementet. Verksamheten kan förtydligas genom att förvaltningsövergripande riktlinjer, rutiner eller andra styrande dokument upprättas för området. På så sätt kan även den övergripande roll- och ansvarsfördelningen och samordningen mellan beställare och utförare tydliggöras.

Vi noterar att det saknas aktuella överenskommelser med beställande förvaltningar, vilket vi menar är en brist sett till nämndens styrning och interna kontroll. Det pågår samtidigt ett större arbete med att upprätta nya och mer ändamålsenliga överenskommelser, vilket vi ser positivt på. Det är viktigt att nämnden säkerställer att det alltid finns uppdaterade överenskommelser och avtal med beställarna.

Vidare bedömer vi att samordningen av den skötsel som beställs av egen regi- verksamheten behöver stärkas. Vi uppfattar att motsvarande fokus på samordning mellan förvaltningarna som finns inom de upphandlade skötselentreprenaderna saknas inom denna verksamhet. Ansvaret för en fungerande samordning finns självklart både hos park- och naturnämnden (i egenskap av utförare) och hos de beställande nämnderna och bolagen. Vi konstaterar samtidigt att park- och naturnämnden enligt reglementet har i uppdrag att efter beställning/överenskommelse bland annat utföra och *samordna* barmarksrenhållning, parkskötsel och vinterväghållning av allmänna gator, parker och andra platser för stadens nämnder och bolag. Detta bör enligt vår bedömning även innebära att det finns strukturer för samordning mellan olika förvaltningars och bolags beställningar av skötsel. Vi bedömer att en förstärkt samordning kan öka allmänhetens upplevelse av en sammanhållen skötsel, oavsett vilken förvaltning som ansvarar för en specifik yta.

5.6 Rutiner för gaturenthållningstillsynen

Den sjätte revisionsfrågan syftar till att besvara om miljö- och klimatnämnden har tillfredsställande rutiner för den lokala tillsynen över gaturenthållningen i staden.

Enligt gaturenthållningslagen 11 § ansvarar kommunen för den omedelbara tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i lagen och föreskrifter meddelade med stöd av lagen. Av 12 § framgår att kommunen får besluta om de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att lagen eller föreskrifter meddelade av lagen ska efterlevas. I ett sådant beslut får även vite sättas ut.

Av de lokala föreskrifterna för gaturenthållningen i Göteborgs kommun 7 § framgår att tillsynen av föreskrifterna utövas av miljö- och klimatnämnden. Nämnden ansvarar därmed för de beslut om förelägganden, förbud och viten som redogjorts för ovan. Nämndens tillsynsansvar inom området framgår även av reglementet.

Vi har i granskningen huvudsakligen fokuserat på tillsynen över den gaturenthållning som berörda förvaltningar i staden ansvarar för, när det gäller gator, torg, parker och andra allmänna platser.

5.6.1 Behovsutredning och tillsynsplan

I miljöbalken finns bestämmelser om miljötillsynen. I miljötillsynsförordningen specificeras tillsynsmyndigheternas uppgifter närmare. Enligt miljötillsynsförordningen 6 § ska det hos tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Enligt 8 § ska tillsynsmyndigheten även, för varje verksamhetsår, upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken, och som bland annat ska grundas på ovannämnda behovsutredning.

Eftersom ett tillsynsärende gällande nedskräpning kan hanteras inom ramen för både miljöbalkens och gatuhållningslagens bestämmelser (exempelvis beroende på typ av nedskräpning, plats och om det är känt vem som har skräpat ned) menar vi att behovsutredningen och tillsynsplanen bör redogöra närmare för hur, och utifrån vilka förutsättningar, nämnden avser att arbeta med denna tillsyn.

Vi noterar att det i nämndens behovsutredning för perioden 2021–2023 inte finns någon närmare precisering om tillsynsbehovet gällande nedskräpning och gatuhållning. Det framgår bland annat att nämnden, vid sidan av den planerade tillsynen, arbetar med händelsebaserad tillsyn. Den består framför allt av att bedöma ansökningar och anmälningar samt hantera klagomål.

Tillsynen av nedskräpning och gatuhållning beskrivs inte heller närmare i nämndens plan för miljötillsyn 2021–2023. Det framgår av planen att cirka 40 procent av verksamheten är händelsestyrd. Det innefattar bland annat handläggning av anmälningar och klagomål. I planen framgår att den händelsebaserade tillsynen alltid är prioriterad. Hur nämnden avser att praktiskt arbeta med tillsynen inom området samt vilka specifika prioriteringar som görs framgår dock inte. Att den händelsebaserade tillsynen är prioriterad innebär enligt förvaltningen att handläggningen av inkomna ärenden startas omgående och får den prioritering som de kräver för att kunna avslutas så snabbt som möjlig. Förvaltningen anger även att tidsplaneringen är baserad på erfarenheter från tidigare år och att det vid behov görs justeringar under året.

Anledningen till att tillsynen av nedskräpning och gatuhållning inte berörs mer i ovannämnda utredning och plan är, enligt företrädare för miljöförvaltningen, en följd av att den utgör en så liten del av nämndens totala verksamhet. Det sker dock en intern planering av tillsynen på lägre nivå inom förvaltningen.

5.6.2 Handläggningsrutiner

Förvaltningen har upprättat en särskild handläggningsrutin för avfallsklagomål och gatuhållning. Rutinen utgör ett stöd vid handläggning av klagomål som rör exempelvis nedskräpning, bristande avfallshantering och skrotbilar. Dokumentet innehåller även en allmän handläggningsrutin som beskriver hur ett klagomål

initialt bedöms och hur kommunikationen sker med berörd förvaltare, fastighetsägare eller verksamhetsutövare.

Rutinen innehåller ett avsnitt om nedskräpning och ett avsnitt om gaturenhållning (inklusive vinterväghållning). När det gäller ärenden om nedskräpning framgår att förvaltningen initialt alltid ska utgå från miljöbalken och försöka identifiera vem som har skräpat ned. Om det inte är möjligt, och det handlar om allmän plats, faller ärendet under gaturenhållningslagen. Tillsynen är då inte debiterbar och finansieras istället genom skattemedel. I rutinens avsnitt om gaturenhållning anges att klagomål gällande kommunalt förvaltat mark skickas vidare till ansvarig förvaltning.

Utöver ovannämnda handläggningsrutin visar granskningen att förvaltningen har upprättat mer specifika verksamhetsplaner, matriser för ansvarsfördelning och liknande, som används för den interna planeringen och hanteringen av tillsynsärenden gällande nedskräpning och gaturenhållning.

5.6.3 Hantering av klagomålsärenden

Av intervjuerna framgår att tillsynen inom gaturenhållningen, som tidigare nämnts, enbart är händelsebaserad. Det innebär att den utgår från exempelvis klagomål som inkommer. Det sker ingen planerad tillsyn inom området. Miljöförvaltningen tar vanligtvis emot cirka 150–250 klagomål per år som avser gaturenhållning. Vi har tagit del av en sammanställning för 2020 som visar att cirka 160 klagomål som avser nedskräpning eller gaturenhållning inkom under detta år. Det sistnämnda området omfattar även klagomål gällande vinterväghållningen.

Av ovannämnda handläggningsrutin framgår att ett klagomål kommer in till förvaltningen via Göteborgs Stads kontaktcenter, e-tjänsten, förvaltningens eller stadens e-postadress, brev eller besök. Vi noterar att miljöförvaltningen har ingått en överenskommelse med kontaktcenter, där det bland annat anges att de tar emot ansökningar och anmälningar inom förvaltningens ansvarsområde. I intervjuerna framkommer att förvaltningen använder sig av både funktions- och förvaltningskartan för att se vem som förvaltar den aktuella ytan.

Vid intervjuerna framhålls att ansvaret för ytorna är fragmenterat och att det kan vara svårt att utläsa vem som förvaltar en yta. Det förekommer att ärenden inkommer till miljöförvaltningen som tidigare, under en längre tid, har skickats mellan andra förvaltningar i staden. I intervjun framkommer att det kan bero på att ansvaret ibland tolkas olika mellan förvaltningarna. Det kan också bero på att det inte funnits tillräckligt med information i samband med att synpunkten lämnades.

Det ska nämnas att det, totalt sett, inkommer betydlig fler klagomål och synpunkter om gaturenhållningen till staden, genom kontaktcenter och direkt till ansvariga förvaltningar. Vi noterar att det inte alltid verkar vara självklart när exempelvis kontaktcenter – utöver att skicka ett klagomål till ansvarig förvaltning – även ska

skicka vidare ärendet till miljöförvaltningen. Ett exempel när detta sker är, enligt de intervjuade, när synpunktslämnaren uttryckligen ber om det.

När ett klagomål om nedskräpning inkommer utses en handläggare för ärendet. Handläggaren går då igenom vilka uppgifter som finns. Den fortsatta hanteringen och vilken lagstiftning som tillämpas påverkas av typ av nedskräpning (exempelvis om det handlar om farligt avfall som dumpats) och vilken information som finns tillgänglig. Ett ärende kan initialt utgöra tillsyn utifrån gatuhållningslagen för att under handläggningen ändra karaktär och bli ett tillsynsärende utifrån miljöbalken (eller omvänt). Av intervjuerna framgår att det förekommer att miljöförvaltningen fysiskt besöker platsen för att kunna göra en bedömning.

Om förvaltningen konstaterar att nedskräparen är okänd och att det handlar om allmän plats, där staden ansvarar för skötseln utifrån gällande kartunderlag, informeras ansvarig förvaltning om att nedskräpningen behöver åtgärdas. Ansvarig förvaltning informeras vanligtvis via e-post. Uppföljningen av dessa ärenden varierar enligt de intervjuade, och en bedömning görs i varje enskilt fall. Ibland bedöms det räcka med att den ansvariga förvaltningen meddelar att städningen har utförts. I andra fall ber miljöförvaltningen om dokumentation från platsen.

Enligt de intervjuade är det ovanligt att miljöförvaltningen fattar beslut om förbud eller förelägganden med stöd av gatuhållningslagen. Beslut om förbud eller förelägganden har, vad de intervjuade känner till, aldrig riktats mot någon skötselansvarig förvaltning i staden. Detta eftersom förvaltningarna har agerat utifrån den kommunikation som har skett med miljöförvaltningen i enskilda ärenden.

Generellt försöker miljöförvaltningen alltid lösa ett ärende genom att kommunicera med berörd aktör. Hjälper inte detta så kan ett beslut om ett föreläggande fattas (exempelvis gentemot en privat fastighetsägare) om att åtgärda den aktuella nedskräpningen, vilket då vanligtvis får effekt.

5.6.4 Bedömning

Stadsrevisionen bedömer att det i allt väsentligt finns tillfredsställande rutiner för den lokala tillsynen över gatuhållningen i staden. Det innefattar såväl dokumenterade rutiner för handläggning och planering av tillsynen, beroende på lagstiftning, som arbetssätt för att ta emot, handlägga och bedöma klagomål om nedskräpning. Granskningen visar samtidigt att denna tillsyn utgör en begränsad del av miljö- och klimatnämndens totala tillsynsansvar. Vi bedömer trots detta att området i större utsträckning kan synliggöras i nämndens behovsutredning och tillsynsplan. De rutiner som finns inom området har utarbetats på så kallad branschnivå, som ett praktiskt stöd i handläggningsarbetet. Hur nämnden utifrån ett övergripande perspektiv avser att bedriva tillsynen menar vi kan förtydligas.

6 Sammanfattande bedömning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig renhållning av gator, torg, parker och andra allmänna platser samt om den interna kontrollen och uppföljningen av anlitade leverantörer är tillräcklig. Granskningen har även syftat till att bedöma om miljö- och klimatnämnden har en ändamålsenlig tillsyn över gaturenhålningen i staden.

Stadsrevisionen bedömer att de granskade nämnderna i huvudsak har säkerställt en ändamålsenlig renhållning. Vi menar samtidigt att styrningen och uppföljningen av området kan förbättras genom att nämndernas renhållningsuppdrag (utifrån sina reglementen) synliggörs och tydliggörs. Vi bedömer även att samordningen mellan ansvariga nämnder inte är lika utvecklad inom egen regi-verksamheten som i de upphandlade skötselentreprenaderna, vilket är ett förbättringsområde. Vidare bedömer vi att nämnderna bör överväga att införa ett gemensamt systemstöd för hantering av synpunkter och klagomål om nedskräpning.

När det gäller nämndernas interna kontroll och uppföljning av anlitade leverantörer bedömer stadsrevisionen att den i huvudsak är tillräcklig. Vi bedömer att uppdraget är tydligt definierat och att det finns en ändamålsenlig kontroll och uppföljning på förvaltningsnivå. Vi bedömer samtidigt att nämnderna inte har tydliggjort hur bestämmelserna om kontroll och uppföljning av privata utförare av kommunala angelägenheter ska tillämpas inom de upphandlade skötselentreprenaderna. Uppföljningen behöver redovisas till nämnderna i någon form för att säkerställa nämndansvaret för verksamheten. Vid framtida upphandlingar av gaturenhållning behöver även formerna för allmänhetens insyn i verksamheten tydliggöras.

Vi anser att miljö- och klimatnämnden i allt väsentligt har en ändamålsenlig tillsyn över gaturenhålningen. Det finns dokumenterade handläggningsrutiner och utvecklade arbetssätt för att ta emot, handlägga och bedöma klagomål om nedskräpning. Styrningen av tillsynen kan samtidigt, enligt vår bedömning, förbättras genom att området synliggörs i nämndens behovsutredning och tillsynsplan.

Avslutningsvis vill stadsrevisionen lyfta fram att det under granskningen, vid flera tillfällen, har uttryckts att nuvarande ansvarsfördelning och organisering av gaturenhålningen i staden är förknippad med olika utmaningar. Det faktum att ansvaret för förvaltning och skötsel av mark finns hos flera nämnder och bolag uppges bidra till styrnings-, samordnings- och effektivitetsproblem.

Vi noterar att stadsledningskontoret nyligen har utrett möjligheterna kring ett samlat ansvar för städning och snöröjning i staden. Det pågår även en översyn av Göteborgs Stads facknämndsorganisation. Kommunstyrelsen beslutade den 10 februari 2021 om inriktningen för det fortsatta arbetet med översynen, vilket bland

annat innebär att en ny nämnd med ansvar för genomförande och förvaltning kopplat till mark föreslås inrättas vid årsskiftet 2022/2023. Om den föreslagna inriktningen genomförs uppfattar vi att denna nämnd bland annat skulle överta det ansvar för skötsel och renhållning av mark som i nuläget finns hos trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden.

Intentionen med att samla en betydande del av stadens markskötselansvar, inklusive renhållningen, i en nämnd ligger väl i linje med vad som har framkommit i granskningen. Ett mindre fragmenterat ansvar kan innebära att stadens resurser används mer effektivt och att olika skötseluppgifter samordnas på ett bättre sätt. Vi är medvetna om att det finns andra utmaningar som kvarstår även vid en förändrad organisation, och som staden saknar full rådighet över, såsom attityder kring nedskräpning i samhället. Ett tydligare utpekat och mindre uppdelat ansvar kan dock bidra till bättre förutsättningar för att förebygga och åtgärda nedskräpningen.

Mot bakgrund av genomförd granskning lämnar vi följande rekommendation:

Stadsrevisionen rekommenderar trafiknämnden, park- och naturnämnden och fastighetsnämnden att stärka följsamheten mot bestämmelserna om kontroll och uppföljning av privata utförare av kommunala angelägenheter.

7 Stadsrevisionens uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Revisorerna är förtroendevalda och utses av kommunfullmäktige. I Göteborg är de totalt 22 stycken. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag, och därigenom indirekt också för medborgarna.

Revisorerna prövar årligen om ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna fullgör sina uppdrag. Revisorerna uttalar sig årligen om nämndledamöternas ansvar i en revisionsberättelse som lämnas till kommunfullmäktige. Utöver revisionsberättelsen upprättar revisorerna även revisionsredogörelser, en för varje nämnd. I revisionsredogörelsen sammanfattas all granskning som revisorerna har genomfört i nämnden under året.

Bland de valda revisorerna utser kommunfullmäktige även lekmanrevisorer. Dessa har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses i regel två lekmanrevisorer för varje bolag.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera nämnder och bolag. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar all den granskning som har gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

8 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolaget har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen